

Karcinom penisu – podceňovaná diagnóza?

Karcinom penisu patří ve vyspělých zemích mezi vzácné diagnózy s incidencí kolem 1/100 000 obyvatel. Vyšší incidence je v méně rozvinutých oblastech v Africe, Asii a Jižní Americe, kde může dosahovat až 10 % ze všech malignit. Incidence v ČR se v průběhu posledních 20 let podstatně nemění. V roce 2016 bylo zaznamenáno 100 nových případů, z toho 71 bylo ve stadiu I a II, 19 ve stadiu III a IV a u 10 pacientů nebylo stadium určeno. Co je však alarmující, 43 pacientů ve stejném roce na karcinom penisu zemřelo, takže poměr mortalita/incidence dosahuje 43 % [1]. Pětileté přežití je v ČR pod evropským průměrem [2]. Je to jeden z důvodů, proč by se měla tomuto onemocnění věnovat větší pozornost.

Rozsáhlý přehledový článek autorů Mriňáková et al *Zhubné nádory penisu – diagnostika a léčba se komplexně zabývá problematikou karcinomu penisu od epidemiologie, etiologie, patologie, klinického obrazu a diagnostiky po celou škálu léčebných možností. Výběr léčby závisí na velikosti tumoru, histologii, stadiu a gradingu, lokalizaci a preferenci pacienta. Závažným prognostickým faktorem je zejména přítomnost a rozsah postižení regionálních uzlin a chirurgický staging je vyžadován i u malých nádorů se střední nebo špatnou diferenciací. Dalším významným tématem je*

orgán zachovávající léčba u časných stadií, protože i parciální amputace penisu má negativní dopad na kvalitu života pacientů. Karcinom penisu má vrchol výskytu ve věku kolem 70 let, ale celá řada pacientů je v mladších věkových kategoriích a zachování plnohodnotného sexuálního života je pro ně velmi důležité. V penis zachovávající léčbě se uplatňuje celá řada metod, většina je však vhodná pouze pro velmi malé superficiální léze. Nejširší možnosti poskytuje radioterapie, především intersticiální brachyterapie, kterou se zabývá článek *Brachyterapie s vysokým dávkovým příkonem v léčbě časných stadií karcinomu penisu z našeho pracoviště v Hradci Králové. Ale i zevní radioterapie se uplatňuje jak v léčbě primárního tumoru, tak především u chirurgicky neřešitelné tříselné nebo pánevní lymfadenektomie. Chemoterapie má roli především v paliativní léčbě, event. jako potenciace zevní radioterapie. Léčba karcinomu penisu se řídí mezinárodními doporučeními – National Comprehensive Cancer Network, European Society of Medical Oncology nebo European Association for Urology. Ale ke správné volbě adekvátní léčby šité na míru individuálnímu pacientovi je nezbytná jeho prezentace na multidisciplinárním semináři, už proto, že se jedná o vzácnou diagnózu.*

Historie brachyterapie u nás je nerozlučně spjata s osobností prim. MUDr. Hany Stankušové, CSc. V důsledku jejího působení jsme začali s brachyterapií s nízkým dávkovým příkonem karcinomu penisu a manuálním afterloadingem s iridiovými zářiči na Ústavu radiční onkologie v Praze v 90. letech minulého století. Zkušenosti jsme využili při přechodu na brachyterapii s vysokým dávkovým příkonem na Klinice onkologie a radioterapie v Hradci Králové, byť bylo nutné řešit nové otázky spojené s novou technologií a naše technika se vyvíjela podle principu „learning curve“.

Optimální léčba karcinomu penisu není triviální téma a podmínkou jejího úspěchu ve smyslu kontroly nádoru a kvality života pacientů je těsná multidisciplinární spolupráce s využitím všech dostupných diagnostických i léčebných postupů.

*prof. MUDr. Jiří Petera, Ph.D.
Klinika onkologie a radioterapie
LF UK a FN Hradec Králové*

Literatura

1. Novotvary 2016, ÚZIS ČR, Praha. [online]. Dostupné z: <https://www.uzis.cz/katalog/zdravotnicka-statistika/novotvary>.
2. De Angelis R, Sant M, Coleman M et al. Cancer survival in Europe 1999–2007 by country and age: results of EU-ROCCARE-5-a population based study. *Lancet Oncol* 2014; 15(1): 23–34. doi: 10.1016/S1470-2045(13)70546-1.

Vyhlášení výsledků soutěže

O NEJLEPŠÍ PRÁCI V ROCE 2018

publikovanou v časopise **Klinická onkologie**

Soutěž uspořádala redakční rada časopisu Klinická onkologie, oficiálního časopisu České onkologické společnosti ČLS JEP a Slovenskej onkologickej spoločnosti SLS, spolu s nakladatelem, společností Ambit Media, a. s

Vítězi soutěže se stali

v kategorii Původní práce

Ondrus D., Ondrusova M., Suchansky M.

za práci

Recent Trends in Survival of Testicular Cancer Patients –
Nation-wide Population Based Study

Klin Onkol 2018; 31(2): 137–142

v kategorii Přehled

Petera J.

za práci

Kontroverze protonové terapie u nádorů centrálního
nervového systému

Klin Onkol 2018; 31(1): 24–27

a v kategorii Kazuistika

Šimůnek R., Adámková-Krákorová D., Šefr R., Fait V.

za práci

Resekce sarkomu dutiny břišní, pánve a retroperitonea

Klin Onkol 2018; 31(3): 230–234

Redakce bude kontaktovat první autory.

Ceny budou předány na slavnostním večeru, který se bude konat při příležitosti pořádání XLIII. Brněnských onkologických dnů a XXXIII. Konference pro nelékařské zdravotnické pracovníky dne 11. 4. 2019.

Vítězům blahopřejeme!